

Pontifex erigens christifidelibus in triumphanti Ecclesia collem; i. e. assumptam Virginem super omnes colles, h. e. super omnes cælicolas (*fundamenta ejus in montibus sanctis*), in militanti Ecclesia eriget collem supra septem Romanos colles, qui petram gignens, nempe Christum, Nabuchodonosoris statuam minutatim concidet, qui cum argillæ pedibus in superbiam elatus Romæ civilium rerum potitus est, et ibi regni non sicut tenet habendas, ubi Constantinus ille qui miscuit cum magnitudine nomen (Constantinus magnus), humilitatis ergo suum gubernare noluit imperium (1). Unde *qui gloriatur, in Domino gloriatur.*

Assumptionis dogma erit lux illa cælestis in *Speculo sine macula corruptionis deglomerata*, quæ in Tiberinis aquis per Archimedem illum qui rerum divinarum Mathesin sine cuiuslibet erroris formidine docet, hostes suos cis et trans Tiberim periret, atque paulatim pedetentimque delebit. Justus et misericors Deus, cuius arcana dispositione nati sumus videre afflictionem Civitatis sanctæ, inclinet aurem et audiat, aperiat oculos et videat desolationem. Non alia quippe de causa suprema civilis principatus jura tanto nisu quatuntur, nisi ut hoc modo via sterneretur ad abolendum, si fieri posset, spirituale principatum quo divinitus fulgent Petri successores, delendamque Catholicam Ecclesiam, ipsumque Christi

(1) Constantinus M., concedens Rom. Pontificibus temporale dominium Urbis Romæ, dicit: "Ubi Princeps Sacerdotum, et christiana Religionis caput ab imperatore cœlesti constitutum est; ju-

nomen in illa viventis et regnantis. Saltem Deus precibus suæ Matris assumptæ flectetur, et Romæ Romani que Præsulis infandam pœnam potenti pietate dulcoret.

5. Quum Coriolanus dux Volsorum creatus animo infestissimo Romanum ob sideret, neque legati ulli etiam ex necessariis et familiaribus ad eum semel et iterum missi, sed neque pontifices, sacrificuli, æditi, augures, quisque suis insignibus ornati, Senatus decreto ad eum profecti oratores quicquam impetrarunt; Volumnia ejus mater, quum ab iisdem senatoribus magnis cumularetur honoribus, profecta in castra tam efficaciter peroravit, ut impetraverit quod Coriolanus diceret: « A te, o mater, pri munum victus discedo (2). » Augustinus autem hæc habet: « Magna opera Domini exquisita in omnes voluntates ejus, ut miro et ineffabili modo non fiat præter ejus voluntatem, quod etiam contra ejus sit voluntatem; quia non fieret, si non sineret; neque utique nolens sinit, sed volens (3). » Exinde fit, ut ipsum Deum seu Christum, si mihi fas est ita libere loqui, sonitus belli contra temporale dominium Papæ per suos hostes conferre videatur, eo forte consilio, ut bonus Pater pro malis filiis, non secus ac Christus pro peccatoribus omnibus, pœnam lueret. Ad eumdem prope modum quo Romani olim matrem ob viam filio, Volumniam scilicet ob viam Coriolano miserunt quem dicere ma-

stum non est, ut illic imperator terrenus habeat potestatem. „ Cap. *Constantinus*, D. 96.

(2) Plutarchus lib. i Vitarum, in Coriolano.

(3) Enchirid. cap. 100.

terna dilectio coagit: « A te, o mater, primum victus discedo; » nunc quoque Romani Matrem ob viam Filio, Mariam videlicet ob viam Deo seu Christo legare deberent qui materno cogeretur amore simillimam proferre sententiam: « A te, o mater, sæpe victus discedo. » Verum, prius curandum est, ut hæc Mater, ad instar matris Volumniæ, *magnis cumularetur honoribus*. Maximum autem pro beatissima Virgine decus est sua in cælum Assumptio irretractabili dogmatico roborata decreto.

Nulli proinde dubium esse potest, quin B. V. Maria quæ Rom. Ecclesiæ nullo non tempore fuit patrona salutaris columenque firmissimum, cujus opem et præsidium frustra nunquam imploravit, hoc maximo permota prævilegio, i. e. corporea in cælum Assumptione dogmatice constituta, æternam almam Urbem, tot undique periculis septam et vallatam, singularissimo studio liberandam, tutandam atque defendendam suscipiat. Et tunc reges intelligent, necon qui ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis plerique, docentes, divinam Providentiam non amplius requirere civilem RR. Præsulum principatum. Eo dementiæ, eo temeritatis, ne dicam impietatis devenerunt, ut suam scientiam sapientiæ Ecclesiæ quæ plus quam sol splendescit, obstiterint. Eheu !! redeant ad Magistrum discipuli, agni ad Pastorem, filii ad Papam seu Patrem patrum, et unusquisque manibus expansis dicat confidenter: *Pater, peccavi; ad quem ibo? verba vitae æterne habes.*

ORATIO III.

FUNDAMENTA JURIS DIPLOMATICE

Caput I.

Assumptionis dogma diplomaticum censeri quadammodo poterit.

1. Diplomatia, si proprie spectare nativam ejus significationem volueris, non in arte simulandi, sed in prudentiæ veridica disciplina versatur (1). Tota proinde pseudoorthodoxa politice quæ simulationi tantummodo studet, ingenti quadam contradictione seu potius contradictionum serie regitur et sustentatur.

Assumptionis porro dogmatica definitio, psychologicum hoc revera miraculum (2), quipiam in se diplomaticum quadantenus amplectitur, sapientissimam in alma Deipara veridicam præudentiam quæ Diplomatæ pars major est, contra delirantes nostri temporis Politicos declarans. Quam ob rem duo heic notanda sunt, vide licet nullam in Assumptionis dogmate simulationem reperiri, sed magnam potius mirificamque prudentiam.

a) Nulla reperitur simulatio. Virginis enim assumptæ veritas ingenti soliditate fulcitur: eam Apostoli veritatis charismate præfulgentes suis o-

(1) Cf. Gasparem De Luise loquentem: "Doctrinam illam ex jure gentium deductam, quæ communiter jus publicum seu diplomaticum nuncupatur, pertractantes, non simulandi artem sed prudentiam veridicam disciplinam in animo habemus tironibus præbere, suæ dignitati restitutam." De Jure Publico seu Diplomatico, lib. i, tit. i.

(2) H. e. divina in Rom. Præsulem inspiratio quoad dogmaticam memoratam definitionem.

culis contuiti sunt: eam Patres et Doctores unanimiter tradiderunt; eam theologi ac sapientes uberrime pertractarunt; eam catholica Ecclesia diserte commonstrarunt; eam mystice divina præsignarunt eloquia. Nullam autem simulationem habet doctrina vel institutum a majoribus transmissum: « depositum quod accepisti, non quod excogitasti, res ad te perducta, non a te prolatæ, » ut loquitur sanctus Vincentius Lirinensis (1). « Nobis, » inquit Tertullianus, « nihil ex nostro arbitrio inducere licet, sed nec eligeremus (2), quod aliquis de arbitrio suo induxit: Apostolos Domini habemus autores, qui nec ipsi quidquam ex suo arbitrio quod inducerent, elegerunt; sed acceptam a Domino disciplinam fideliter nationibus adsignarunt (3). » Augustinus appellans contra pelagianos « ad sanctos et in sancta Ecclesia illustres antistites Dei, » eorum auctoritatem hac potissimum ratione probat: « Quod invenerunt in Ecclesia, tenuerunt; quod didicerunt, docuerunt; quod a Patribus acceperunt, hoc filiis tradiderunt (4). » Hinc epitheton *simulationem* a se Virginis assumptæ dogma propulsat.

b) Magna reperitur in Assumptionis dogmate vera prudentia tum ex parte Pontificis definientis, tum ex parte Virginis operantis. De prudentia Pontificis definientis hucusque sermone late fuit: nunc de prudentia Virginis operantis. a) Doctor angelicus inquit: « Prudentia est vera et perfecta, quæ

(1) In Commonit., n. 27.

(2) Alludit ad nomen *aiρεσις*, quasi latine dicteretur *electio*.

(3) Tertull. De Præscript., cap. 6.

ad bonum finem totius vitæ consiliatur, judicat et præcipit (5). » Quare perfecta prudentia est scire et obtinere medium ad finem totius vitæ humanæ capessendum, qui est æterna beatitudo. Hujusmodi prudentia fuit prædicta Virgo Maria. Hæc enim *amicta sole* (6) vocatur: quemadmodum vero sol indesinenter ab accepto lumine volvit, pernicique cursu omnes mundi plagas circumambulat; sic B. V. Maria jugiter ab instanti usus rationis in bonis operibus circumambulabat: cælum, cælestiaque cogitabat, spectabat, amabat. Ejus bona opera tam innumera sunt atque perfecta, ut perfecte B. Virgo præ cæteris hominibus consequuta sit ultimum extramundanum finem, se scilicet cum anima et corpore ad immortalem beatitudinem assumptam esse promeruerit. φ) Philosophorum princeps Aristoteles ita prudentiam definit: « Prudentia est virtus, quæ consistit in cavendis malis et eligendis bonis (7). » Et romanus orator: « Prudentia est rerum expetendarum, fugiendarumve scientia (8). » Porro Virgo Maria sic mala cuncta cavit, ut ne minimum quidem peccati semen in anima unquam admiserit. Quinque sensus hominis sunt velut quinque fenestræ, per quas nostram animam ingreditur mors. Unde Jeremias: *Ascendit mors per fenestras nostras* (9). Has tamen fenestras tam accurate B. Virgo custodivit, ut ne minimum quidem malitiæ semen per eas in anima unquam

(4) Contr. Julian. lib. II, n. 34.

(5) 2. 2. q. 47, a. 13. (6) Apoc. XII, 1.

(7) Lib. 6 ethicorum. (8) Lib. 1 officiorum.

(9) Jer. ix, 21.

recepit. Cum autem omnia caverit peccata Virgo Maria, in cælum cum anima et corpore assumpta fuit; corporis enim incineratio sequela peccati est. γ) Ad prudentiam pertinet recte præsentia ordinare, præteriorum recordari, de futuris providere. Quare Seneca: « Si prudens, » inquit, « fuerit animus tuus, tribus temporibus dispensemur; præterita cogita, præsentia ordina, futura provide (1). » Hinc Romani, teste Piero Valeriano, cum triplici facie prudentiam depingebant, eam tres illas temporum differentias respicere significantes. Ut cætera silentio premam, B. Virgo plus omnibus de futuris providit, quia non solum animam, ut sancti, verum etiam corpus sua in cælum Assumptione beatificavit. δ) D. Augustinus ait: « Prudentia est affectio animæ vel motus, quo quis intelligit æterna superiora esse, et inferiora esse terrena (2). » Id B. Virgo Deiparens alte docuit, alte proclamavit, cum eum qui cuncta bona æterna cælestia superiora continet, suo ventre continuit, et modo cum anima et corpore continetur ab illo.

2. Vel hujusce dogmatis marianni forma videtur esse diplomatica Documenta, quippe diplomatica vocantur scripture quæ conventiones internationales continent, sive in congressu præsidum cujusque civilis societatis, sive opera legatorum redactæ, duplice repetitæ folio, a legatis, vel a præsidibus nationum congregatis, subscriptæ, et invicem distributæ (3). Ad eumdem prope modum Assum-

(1) Lib. I de beneficiis.

(2) Lib. 6 de musica.

ptionis dogma diplomaticæ præfinitum conspicetur; nam, cum illud Romanus Episcopus sub charismate Spiritus sancti de Cathedra nuntiabit, omnium simul eorum quos per cunctas nationes per quæque climata mundi Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, aut consensum extra Synodus, aut decisiva vota et subscriptionem intra conciliares actiones conquireret.

Obligatio exequendi conventiones a jure naturali procedit, determinata cum sit robatur illa sanctione, quæ pactis diplomaticæ constitutis adjicitur. Similiter veritas Assumptionis, quamquam divino jure totam vim omnemque firmitatem mutuetur; nihil tam secius a Pontifice Maximo ejusque coepiscopis firmiter constanterque robatur, ita, ut isti remeantes in suas nationes veritatem dogmaticæ constitutam docere, diffundere sub anathematis interminatione cogantur.

Diplomatici viri, cum legationis munus apud exteris nationes exercent, inviolabiles jure naturali sunt, ac esse censentur. Qui legatos interficiunt, vel publice spernunt, rei sunt læsæ humanitatis, digni execratione. Pariter sacrorum Antistites qui cunctas terrarum orbis nationes repræsentant, quique Romam vel alibi convenient ad Assumptionis dogma declarandum præfiniendum, si quis vel impune trucidet, vel præfracte dixerit, vel temere spernat, reus erit læsæ divinæ Majestatis, execratione dignus. Inviolabiles jure divino reputantur.

(3) Cf. Gasparem De Luise opere inscripto: *De Jure Publico seu Diplomatico*, lib. I, tit. I.

Caput II.

Assumptio Virginis, objectum dogmaticæ definitionis, Ecclesiam inter et Statum harmoniam declarat.

1. Quemadmodum se habet in homine spiritus et caro; ita se habent in Ecclesia civilis et sacra potestates: etenim spiritus et caro sunt quasi duæ respublæ quæ sibi vicissim afferunt suppetias ob humanæ naturæ synthesis. Quare D. Joannes Chrysostomus ait: « Regi corpora commissa sunt, Sacerdoti animæ; Rex maculas corporum remittit, Sacerdos autem maculas peccatorum (1). » Jam vero corporis animique Deiparentis Assumptio ad cælestem gloriam luculentissime pandit utriusque Reipublicæ, sacrae et civilis assumptionem ad eam gloriam quam eis constituit Deus. Quemadmodum Christus Redemptor omnia quæ assumpsit in terra, sanavit, ut ait Gregorius Theologus (2); sic Maria Redemptrix omnia quæ assupsit in cælo, propemodum sanavit, meliusque sanabit in nova, ut ita dicam, Assumptione dogmatice constituta.

Plerique Juris Publici seu Diplomatici scriptores, qui apotheosin celebrare nisi sunt auctoritatum civilium cum detimento Juris Divini, ut excluderent influxum Ecclesiæ catholicæ, somniarunt absurdum esse Jus spirituale in societatem naturalem, eo quod axioma est: « Non potest status esse in alio statu. » Sed perperam. Societas familiaris in socie-

(1) In hom. i de verbis Isaiae.

(2) Apud Damascenum Orat. De duabus Christi voluntatibus, cap. ii.

tate civili consistit; civitas in regno; regnum in imperio; imperium in societate poliarchica. Datur proinde societas in societate, factum evidens impossibilitatem facti redarguit. Vera Religio totam respicit humanitatem: ipsi subjiciuntur nationes, regna, civitates atque familiæ, ipsimet imperantes, quia Religio est divinum Jus in homines cunctos. Segregari a veritate, quæ humanitatis patrimonium, lux et vita est, valet in barbariem declinare; separari a vera Religione idem est ac insurgere contra humanitatem et spiritum vivificatorem animarum: nemini proin imperantium fas est relinquere veram Religionem quam Ecclesia catholica profitetur incommunabilem, imperituram, divinam.

Verum, si corpori gubernium, si animo Ecclesia comparetur, nequit ab Ecclesia gubernium separari, quin vitam protinus amittat, quam denuo poterit acquirere, si denuo cum Ecclesia vivificantem societur. Ad illum prope modum quo Deiparæ corpus tamdiu sine vita remansit, quamdiu sui animi robore caruit: novam tamen adeptus est melioremque vitam, quum ipsum et animus æterno fœdere coiverint. Ecclesia non absorbet, sed vivificat atque foecundat societatem, quam doctrina sua dirigit et habitat suo compenetrat; non destruit civitates quas sub alis suæ providentia, atque sapientissimis criteriis dilectione mirabili dirigendas amplectitur. Ipsa veluti sol omnia irradiat, omnia foecundat, omnia movet; Ecclesia catholica solem hunc vivificum in suo tabernaculo habet; ipsa dux, nutrix, et vita societatum.

2. Si animo Ecclesiam, si corpori gubernium conferre jure queamus, inseguens epichirema depromimus: præ ceteris hominibus anima et corpus Deiparæ sua in cælum Assumptione rapiuntur ad idem extramundanum finem capessendum; igitur Ecclesia et Status qui ad eumdem finem diriguntur, nullimode potest alter ab altera divelli, separari. Finis autem utriusque Reipublicæ, quemadmodum finis animi et corporis Deiparæ, non est nisi Deus; sed Deus supra natum universam est: hinc tendit homo, christianus et civis, ad finem supernaturalem, qui felicitas est, beatitudo est, Deus est. At nequit ad supernaturale perveniri, si non adsint media supernaturalia. Hæc enim participare debent de natura finis. Ista vero media ubinam sunt, nisi in Ecclesia? Status igitur nequit ab Ecclesia se-jungi, si forte velit finem suum consequi: ea opinor ratione qua Deiparæ corpus, nisi receperisset spiraculum vitae, animam, nequibat suum finem assequi.

Corpus animo imperante movetur; cum iste desit, illud plane conquiescit. Mortem Resurrectionemque Virginis rimare paulisper. Suum motum corpus, animo abeunte, penitus amittit; suum motum corpus, animo remeante, resumit. En mysticum, suave, dulcissimumque divinæ Religionis imperium in Statum.

Neque subditur Ecclesia Statui, quemadmodum non subditur anima Virginis assumptæ corpori, cui præbet vitam, cui suppeditat pulcritudinem, cælestique gloria qua invadebatur, invadit. Quare toto plane cælo discordat

a veritate Filangerius, inquiens: « Oportet religio politicæ, Ecclesia gubernio serviat et ancilletur, » quod idem est ac Deus subdat imperantium deliramento. Deus judex severus debet modo cognosci, modo penitus exterminari, prout humano legislatori collibet; et populus modo vere credere debet judicem Deum esse, modo vere credere judicem Deum non esse. — Quæ cum ita se habeant, Assumptio Deiparentis existimari quodammodo potest principium quoddam diplomaticæ cognitionis: principium vocatur omne illud, a quo aliquid quocumque modo procedit, inquit sanctus Thomas (1).

3. Huc magni facit, si ex auctore qui RR. Pontifices tamquam principes diplomaticos non habet sibi be-nevisos, et ex eo itidem opere in quo adversus eos venenata jacula torquet, ejusdemmodi argumenti capiatur origo. Poema Divinum Danthis Ali-gherii est quiddam sistema religiosum-sociale-politicum. Ibi principes et reges, regna et nationes, decreta et leges critica lance perpenduntur. Sed auctor in Deo suam poesim complet, perinde ac si dicere velit: sunt vana decreta et leges, vani reges ac principes, vanæ nationes et regna, eo quod sine divina compellente virtute percrebuerint. Ideo deprecatur eum ex cuius ore mellita verba fluunt, D. Bernardum, ut velamina quæ cælestia contegunt sacramenta, suis oculis aperirentur. Cui ille, non esse suum, inquit, tantum obtinere favorem; sed potius recurrit ad Virginem

(1) 1. q. 33, a. 1.

tam sublimiter assumptam (1), ut divinitatis fines attingat. In illam quapropter erumpit sublimissimam orationem :

Vergine Madre, figlia del tuo Figlio,
Umile ed alta più che creatura,
Termine fisso d'eterno consiglio (2).

Pandit ad hanc precem B. Virgo profunda mysteria.

Porro, si vani sunt omnes principes in quibus non subest scientia Dei ad publicam rem gerendam, oportet igitur esse aliquod universale regimen supra particularia regimina, ut ista per illud instruerentur circa supremi verique Numinis agnitionem et circa magna opera Domini exquisita in omnes voluntates ejus, nec non ut ista per illud in re valde difficili aut ancipiti sacra diplomata veris ac certis informata principiis inoffenso pede sequerentur. Quale vero sit illud universale regimen supra particularia regimina constitutum, nullo negotio dognoscitur. Est illud profecto quod reperitur in eo qui primam post Christum dignitatem habet in terris, h. e. Rom. Pontifex: in hoc totam perfectionem haurit sistema politicum, non secus ac in cælis Danthes perfectionem sui religiosi ac politici systematis habet ab ea quæ principem post Christum sibi locum vin-

(1) Heic poeta de Virgine cum anima et corpore assumpta loquitur; antea quippe dixit:

" Con le sue stole (suis nempe corporibus) nel
[beato chiostro]
" Son le sue luci sole che saliro;
" E questo porterai nel mondo vostro.

Cantica del Paradiso cant. xxv, vv. 127-128-129.

(2) Ibid. cart. xxxiii, vv. 1-2-3.

dicat, assumpta nempe Deipara. Nihil Christus distinxit, nihil exceptit: *Pasce agnos meos*, inquit Petro, *pasce oves meas*. Quid sub hujus metaphoræ velo *Pasce* sibi vult, nisi magisterium, ut fert duplex vis græcæ locutionis βοσκε ac ποιμανε? quid per *agnos*, nisi fideles? quid per *oves*, nisi fidelium rectores, sive in sacro gubernatu prout Episcopos, sive in regimine politico, prout Reges? Nihil excipitur, ubi distinguitur nihil. In cælis Danthes Aligherius totum principum regumque sistema politicum mirifice complet per sacram Deiparam divina Secreta revelantem, per Deiparam, inquam, supra totam cælestem Hierarchiam assumptam; in terris igitur totum principum regumque sistema politicum compleatur atque perficitur per Rom. Pontificem divina consilia proponentem, per Rom. Pontificem, inquam, super universam ecclesiasticam Hierarchiam assumptum.

Hisce prælibatis, Assumptione Deiparentis *Deus vult omnes nostri temporis delirantes Diplomaticos salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire.*

Caput III.

Assumpta Virgo Deipara, instar Rom. Præsulis, depositus potentes de sede et exaltavit humiles, ut fidem usquequaque porrigerent.

4. S. Thomas pro aris focusque sustinet, Papam jure divino pollere summa directe temporali potestate. Qua sententia Papa divinitus recepit plenitudinem potestatis cum in rebus spiritualibus, tum in rebus temporalibus; ita tamen, ut ipse spirituale dominium

exercere teneatur, et sacerdularibus principibus temporalem principatum credere. Quare principes juste possunt a Papa deponi, quoties abutuntur potestate recepta. Hujusmodi doctrina late viguit ad sæculum usque xvi. Bellarminus quem omnes pene nuperi theologi sectantur, docet Papam summa indirecta temporali potestate jure divino tantummodo gaudere. Juxta sententiam hanc poterit Summus Ecclesiæ Primas malos exauctorare principes, si bonum fidei hoc maximopere postulet (1).

Jam vero Mulier in cælo (2), i. e. Mulier assumpta, ut passim antea de prompsimus, cum rufo draconе seu Luciferо pugnare visa est. Sic ipsa Michaelis victoriam confirmavit, et iterum in hanc vocem erumpens per sublimia cæli palatia: *Quis ut Deus?* non secus ac Michael, contrivit præpollentissimum virgineo pede draconem. Nec satis: B. Virgo in cælum assumpta, omniumque creaturarum Regina constituta depositus potentem Julianum de sede. Quandoquidem de sancto martyre Mercurio illustre facinus memoriae traditum est apud veteres historicos. Cum Julianus apostata bellum Persis illatus processisset, per Cappadociam transiens Basiliū Cæsareæ Antistitem et chri-

stianos cives conviciis magnis affecit. Præterea se illos in redditu peremptorum comminatus est. Quare sanctus Episcopus sua cum plebe jejunans, Virginem Deiparentem quam assumptam veneramus in cælis, meruit conspicere, beato Mercurio militi dudum sepulto præcipientem, ut immania Juliani sclera ulciseretur. Quod et factum est. Namque fertur, apud Ctesifontem sagittam in Julianum ex incerto missam fuisse. Cumque vivus blasphemus haberetur Julianus, etiam extremo vitæ periculo sanguinem manu profundens, impie blasphemavit, inquiens: « Vicisti, Galilee. »

Insuper, assumpta Deiparens *exaltavit humiles, ut fidem usquequaque porrigerent.* Quod omnino necesse fuit. Nam plerique DD. opinantur, cecidisse de cælo Luciferum, eo quod humanitatem Christi et divinam Maternitatem veneratione prosequi noluerit: Julianus autem magno Christi Divinitatem odio habuit, et apud Cyrillum Alex. christianos lacesebat: « Atqui vos Mariam non cessatis vocare Theotocon (3). » Hisce cunctis obstitit Virgo Maria. S. Gregorium thaumaturgum sublimem theologorum dogmatum scientiam edocuit, et, ne in errorem Origenis (4) sui præ-

S. J. habebat Joannes Perrone, tract. *De Incarnatione*, part. II, cap. iii, art. 1, prop. 1.

(1) Sententia Bellarmi, cum in lucem prodavit, multos sibi peperit censores. Imo Xystus V, etsi perillustrem Cardinalem summopere diligebat, mandavit ut in *Indice* sum opus notaretur. Ejus tamen successor Urbanus VII hoc opus ab *Indice* sustulit, ne fideles illius fructu carerent. Cf. Sacchinum *Hist. Societ. Jesu* p. vi, t. i; *Mémoires pour servir à l'Hist. Ecclésiast. du XVII^e siècle.*

(2) Apoc. XII, 1 seqq.

(3) Cf. Praelectiones theol. quas in Coll. Rom.

(4) Gravissimam hanc de Origene censuram D. Thomas constituit: « Arianorum fons Origenes inventur, „ 1 par., quæst. 34, art. 1 ad 2. Et idem contra Gentes, cap. 6, suspicatur arianismum ex verbis Platonis ortum habuisse, quia Plato constituebat summum Deum Patrem creatorem omnium rerum, addens ab eo primo duxisse primam mentem, per quam cetera fierent. Origenes autem platonicus fuit.

ceptoris impingeret, D. Joannem evangelistam ei doctorem assignavit, per quem symbolum orthodoxæ fidei ei tradidit in manus, uti refert D. Gregorius nyssenus in vita illius. Hanc catholicæ fidei regulam Gregorio per Mariam revelatam cum orientalis tum occidentalis Ecclesia cognovit et approbavit, et uti sacrosanctum depositum cælitus collatum religiosissime custodivit, eamque solemniter recitavit in oecumenica Synodo, ut ex Baronio constat (1). Assumpta Virgo Maria S. Cyrillum contra Nestorium docentem beatissimam Virginem Christiparam esse, non Deiparam, nedum erudivit, sed et armavit effectique, ut Nestorii blasphema lingua compresceret, et relegatus primum Antiochiam, demum Oasim miserrime periret. Hoc graves auctores rationabiliter autmant, ut Justinus Miechoviensis (2) comonet.

Quapropter assumpta Deipara deposit potentes de sede et exaltavit humiles, ut fidem usquequa porrigarent, instar Rom. Pontificis et, ut cæteros omittam, instar Zachariæ qui deposit propter bonum fidei regem gallicanum Childericum et, data auctoritate sua, jussit Pipinum Regem constitui (3). Quam ob rem sive per Pipinum sive per ejus filium Carolum Magnum (4) fides resfloruit, totumque fere per orbem dilatata est. Immo

(1) Annal. ann. 233. (2) In Lit. Laur.

(3) Apud veter. Annal. Francorum an. 751.

(4) Carolus M. qui in totam pene dominabatur Europam, hac formula publicos actus exornabat: "Regnante D. N. Iesu Christo in perpetuum, Ego Carolus, gratia Dei ejusque misericordia donante, Rex et Rector Francorum, et devotus Sanctæ Ecclesiae defensor, humiliisque adjutor." Vid. Migne, *Patrologia*, tom. xcvi, coll. 507.

tanta Virginis assumptæ potentia est, pietas est, ut eam Rom. Præsuli reges ac principes exauktoranti suppeditias tulisse videatur. Est desumpta imago ex fragmanto crystallino in museo Borgiano Congr. de Propaganda Fide. Cl. P. Mozzoni qui eam acceperat a b. m. P. Marchi, inseruit monumentis sæculi II. Certe antiquissima est; et cum aliis monumentis similibus demonstrat cultum in antiquitate christiana erga sanctos, et cultum hyperdulæ super sanctos ipsos apostolos erga Virginem Matrem Dei. Beata Virgo habitu orantis pro nobis collocata visitur inter duos sanctos apostolos Petrum et Paulum. En beatissima Virgo Rom. Ecclesiæ decor atque columnen, pientissima rebus in suis difficillimis opulatrix.

2. Potestas Papæ est illud tamquam inexhaustibile flumen ex montibus cælestis Armeniæ ruens; dividitur in Euphraten et Tigrim, h. e. in sacram et civilem auctoritatem, et, totum terrestris Ecclesiæ paradisum irrigans, iterum conjungitur, iterumque bipartitur in Phison et Gehon, et irrigans eos qui foris sunt (5), se totum exonerat in mare Caspium æternitatis. Sed, quale mirum! inspice retro, en super cacumina montis Armeniæ, quibus illud flumen exoritur, dolorum atque pœnarum cessante diluvio, arca quæ Christum continuit

(5) Praestat audire Gasparem De Luise: "Ecclesia cum hetherodoxis præsidibus, aliquando, diplomatice tractat ut via Domino per apostolorum ministerium parari possit, ut catholici, qui in eorum dominio habitant, communicatione gaudent libera cum Romano Pontifice, et denique ut principes hetherodoxi intelligent quam vitalis sit habitus, qui a sapientia catholica procedit." *De Jure Publico seu Diplomatico*, lib. i, tit. ii.

et genuit, velut assumpta reperitur, magnum influxum exercens in bipartitum papalis auctoritatis flumen.

Caput IV.

Jura Canonicum et Civile, fundamenta Juris Diplomatici, corpoream Deiparentis Assumptionem declarant et collustrant.

1. Veteres Canonistæ, in tradendo Jure Canonico, Jus publicum seu diplomaticum ecclesiasticum a privato non separabant. Verum, postquam Joannes Adamus Ickstatt in opusculo: « De studio Juris ordine atque methodo scientifica instituendo, Ingolstadii MDCCXLVII, » et paulo post Joannes Nepomucenus Endres in dissertatione: « De necessario Jurisprudentiæ naturalis cum ecclesiastica nexu, Wirceburgi MDCLLI, » eam exponendi Juris Canonici rationem ad erudiendos auditores minus aptam prædicarunt, putantes Jus publicum a privato in scholis secernendum esse, Antonius Schmidt S. J. eisdem morem gessit, et anno MDCCCLXI Institutiones Juris publici ecclesiastici seorsum a Jure privato edidit, ac ejus exemplum plerique scriptores secuti sunt. Quibus de causis Sanctissimus Dominus Leo XII, edita Constitutione « Quod divina Sapientia » qua rationem studiorum in tota ecclesiastica ditione moderatus est, peculialem Institutionem Juris publici seu diplomatici ecclesiastici in magnis Lyceis Romano et Bononiensi constituit. Sed, quamquam hæc Jura separentur, magnam lucem tamen sibi vicissim afferunt. Quam ob causam heic magni facit videre, quid senserit

Jus canonicum privatum de Virginis Assumptione.

2. Jus canonicum in Caput Alma Mater, *de Sententia Excommunicationis, in sexto*, considerans, Officia Divina celebrari publice posse tempore Interdicti in festis Natalis Domini, Paschæ, Pentecostes et Assumptionis Mariæ, demum ista perpendit in verbo: « Assumptionis, Nota terminatam altercationem quærentium quod est solemnius festum, an festum Assumptionis, an festum Nativitatis Virginis gloriose: habet enim Ecclesia quod sit celebrius festum Assumptionis, ut hic vides. » Id liquidum constat etiam ex Canone I de Consecrat. dist. 3, et ex cap. ult. de Feriis. Unde Suarezius ait: « Festum assumptionis beatissimæ Virginis Mariæ ex præcepto juris communis servandum est. Ita docent omnes doctores in cap. I de Consec. d. 3, ubi expresse hoc festum numeratur et in cap. ult. de feriis ubi sub festivitatibus Virginis, et inter festivitates ejus habet quamdam excellentiam, quia gloriam, præmium ac triumphum sanctissimæ Virginis nobis repræsentat (1). »

3. Jus civile cui Jus diplomaticum mordicus adhæret, psychosomaticam Deiparentis Assumptionem magnopere nititur celebrare. Nicephorus Callixtus historiographus sæculi XIV haec refert: « Idem Imperator (Justinianus) tum primum Servatoris exceptionem (nempe festum Purificationis B. Virginis) toto Orbe terrarum festo die honorare instituit, sicut Ju-

(1) *De Relig. tom. i, lib. II de diebus festis, c. IX, num. 13.*